

שרש מצות התפלה

בשרש מצות התפלה. יש מחלוקת בין הפוסקים אם הוא מ"ע מדאורייתא או מדרבנן וכמו שהובא בס' החינוך מצוה תל"ג, והנה רוב מוני המצות כמו הסמ"ק והרשב"ץ (וכ"ד הרמב"ן בחינוך שם) העלו דהתפלה בכל יום והנוסח התפלה הוא מצוה מדרבנן, אך מדאורייתא הוא המצוה שיתפלל האדם ויבקש בעת מן העתים אשר יצטרך לדבר מן הדברים כמו בעת צרה וכיוצא, אז היא מ"ע מדאורייתא שציונו הש"י בזה שיבקש האדם זה ממנו ית' לבד שיושיעו ע"ז, וזהו משרשי האמונה והוא לפי שע"ז ידע ויבין שהש"י הוא לבדו המנהיג עולמו ומשגיח בכל פרטי בריותיו וכי לו לבדו היכולת להושיע כו' וכמ"ש הרמב"ם בפ"י המשניות בסנהדרין במשנת כל ישראל יש להם חלק כו' בעיקר החמישי מן הי"ג עיקרים שלו ע"ש, ועפ"ז פשוט הוא שמצות התפלה אינה מיוחדת דייקא לכל אשר הוא מקורב ועומד לפני ה' כצדיקים וכיוצא, אלא גם לכל מי שצריך לבקשה מ"ע שיבקש בקשתו מהש"י ופעמים יקובל וימולא בקשתו ופעמים לא, וה"ז כמו עד"מ המוסר בקשה למלך ב"ו שיוכל כל איש למסור לו בקשה אף מפחותי הערך מאד ואפשר שימלא המלך משאלותיו כי מטבע הטוב והחסד של המלך לשמוע דייקא אל השפלים כו', ואין לייחס זאת אל ענין ההתקרבות והריחוק כלל כ"א בבקשה כלליות בדבר גדול כו' אבל לא לפרטי צרכי האדם כו' וכמו כן הוא ית' בענין התפלה שמתפללים אליו ומבקשים ממנו הוא שומע תפלת כל פה כו'.

ב) והנה להבין מעט מועיר ענין התפלה, ידוע בפע"ח דההפרש בין ק"ש לתפלה הוא שע"י ק"ש נעשה יחוד או"א וע"י תפלה נעשה היחוד דו"נ, ולפי שיחוד דאו"א הוא נעלה יותר לכן מצות ק"ש גדולה יותר עד שאפי' מי שתורתו אומנתו חייב בק"ש אע"פ שפטור מן התפלה, אמנם מ"מ יש מעלה יתירה בתפלה שהיא כעמידה לפי שזהו באצי' ממש משא"כ הק"ש שהיא מיושב לפי שהיא עדיין בבריאה כי אין בנו כח לעורר היחוד דאו"א בהיותינו באצי' אך ורק בהיותינו בבריאה ובחי' הבריאה נק' מושבותיכם וכמ"ש בפ"י ממושבותיכם תביאו לחם תנופה כו'. והנה קודם שית' ענין יחוד זו"נ מהו יש להקדים הערה א' להפשיט הדברים מגשמיותן דהנה מלבד ההפשטה הידוע לכל שכל מה שדברו המקובלים וכינו לאלקותו ית' בערכי הכינויים הגשמיים כמו ראש וידיים ורגלים כו' ודומיהן, הכל משל ומליצה ומקרא מלא כתיב כי לא ראיתם כל תמונה כו' וכמ"ש באדר"ר, אלא שהם כחו' אלקיי' שנקראו כן לפי שהם מקור דמקור להתהוות הדברי' הגשמי' שבעוה"ז שנק' על שמם כן כמ"ש בשל"ה, וגם לפי שמהותם וענינם למעלה ברוחניו' באלקו' לפעול פעולת דוגמת פעולת האיברים שבאדם שנק' על שמם כגון כמו שיד האדם פעולתו ליתן בו דבר לזולתו או ליקח ממנו כמ"כ למעלה בחי' כח החסד להשפיע מאורו ית' להנבארים נק' דרועא ימינא

קטו

כו' וכעד"ז בשארי הכינויים, אך עוד זאת צריך לדעת הפשטה והוא כי מה שייחסו המקובלים שמות אלקיים למדות פרטיים כמו שם אל בחסד ואלקי' בגבורה כו' אין הכונה על גוף הספירה ממש כמו שדימו קצת מקובלים אחרונים והוא דעת מגושמת מאד שהרי הספירה היא מדה א' פרטיות והיא כח אלקי שנאצל ממנו כמו כח החסד או כח הגבורה כו', ואינה עצם האלוה שהוא ית' לאו מכל אינון מדות איהו כלל כידוע ומבואר היטב בדוכתי טובא איך שאפי' החכמה ראשית האצי' אין לה ערוך כלל אליו ית' המרומם ומתנשא ממהות חכמ' כו' וכמ"ש בלק"א ח"ב פ"ט, וא"כ א"א לומר דהשמות הנ"ל קאי על הספירות ממש, שהרי אין מקרא יוצא מידי פשוטו וכשאנו קוריי' בתורה שם מן השמות הידועים שהוא ית' נק' בהן כוונתינו וכן הוא הפי' באמת על עצם האלוה ית' הבורא כל הנמצאי' מהאין המוחלט והוא המצוי הראשון שמציאותו מעצמותו, הממציא כל הנמצאים אחר העדר, והוא לבדו שלא קדמו העדר ח"ו, וא"כ מאחר שכל שם מהשמות הנ"ל הכוונה בו עליו ית' ממש, איך אפשר לומר ששם זה יהי' מורה רק על ספי' ידוע כמו אל בחסד כו' והרי החסד הוא מציאות שנתהוה ממנו ית' כשאר כל הנמצאים שקדמם העדר, ואע"פ שהוא כח אלקי ואינונו נברא ונפרד, מ"מ אינונו ג"כ עצמותו ממש, והוא כמו עד"מ המחשבה באדם שאינה עצמות הנפש אע"פ שהוא מכחות והתפשטות הנפש כו', ויש בזה אריכות דברים להטעים הנמשל למעלה אבל נת' במ"א, ועכ"פ כן הוא כדפרישית שהספי' הנ"ל אע"פ שהן אלהות אינם עצמות הבורא ממש ח"ו, וא"כ האיך אפשר לומר ששם אל ר"ל ספי' החסד דא"כ אין הפי' בו על הבורא ממש, וזה אינו, אלא ודאי הכוונה בשמות הנ"ל על הבורא ממש, וכגון שם שכינה נק' בלשון הקבלה נוק' דז"א והרי באמת עצמות אלקות נק' שכינה כמארוז"ל אכל עשרה שכינתא שרי' כו' ושאל המין לרבן גמליאל כמה שכינתא אית לכו והשיב לו משל לאור השמש כו' וא"כ מובן מוהשיב זה ששכינה היינו אור וגלוי מא"ס ב"ה ממש שהאור מעין המאור ממש ולא ספי' ומדה פרטית ח"ו, ומזה הטעם ציוה הבעש"ט שלא ללמוד ס' הקבלה כי מי שאינו יודע להפשיט הדברים מגשמיותן מתגשם מאד ע"י לימוד זה כשנותן ציור בעניות דעתו לאלקותו ית' לפי מדות פרטיים, ואע"פ שדברי האריז"ל הם נאמנים ואמיתיים וכשקראו שכינה למדת מל' כן הוא באמת, וכן הוא באמת שם אל בחסד ושם אלקים בגבורה כו'.

ג) הענין הוא דר"ל על בחי' הארת הבורא ית' ממש המתלבש ומתפשט בהספירות כנודע שאור א"ס ב"ה מאיר ומלובש בספירותיו וכמ"ש איהו וגרמוהי חד כו' דר"ל איהו על עצמות אא"ס וגרמוהי הן הכלים די"ס דאצי' שהוא ית' מתייחד ומתלבש בהן, והאור הוא מעין המאור בבחי' א"ס ממש ולפיכך יתכן עליו השם משמות הנ"ל כמו ענין שם אל בחסד אע"פ ששם אל רצונינו לבורא עולם ממש מ"מ הרי באמת כן הוא דכוונתינו בזה לבורא עולם כשמאיר ובא במדת חסדו כו', ושם אלקים כוונתינו לבורא עולם כשמאיר ובא במדת גבורתו כו' ושכינה היינו כשמאיר ובא במדת מלכותו כו', ונמצא אע"פ שהן עשרה שמות לע"ס שונות ממש שהחסד הוא אינו גבורה רק שכלול ממדת הגבורה ומ"מ עיקרו חסד וכן הגבורה אינה חסד רק שכלולה מהחסד ועיקרה גבורה וכן בשאר כל המדות, מ"מ אין שינויים בהשמות, שמ"מ כיון שהכונה בהן לבורא עולם ממש, א"כ מאי איכפת לן אם כוונתינו לו כשמלובש במדת חסדו או במדת גבורתו, כיון שכוונתינו לו ממש והרי הוא אור א' פשוט ממש בין האור המלובש בחסד ובין המלובש בגבורה ותדע לך שמה"ט אמרו דאחליפו דוכתייהו אור החסד בכלי הגבורה וכו' כי האא"ס עצמו מופשט ומושלל מחו"ג כו', וה"ז עד"מ כמו מלך ב"ו כשנותן מתנה לזולתו פעמים בידו ימנית ופעמים בידו השמאלית, שהגם שהידיים מובדלים

זה מזה, מ"מ כולא חד, כי בשניהם אנו אומרים שהמלך נתן והיינו על פנימיותו והיד אינו אלא כלי שנותן על ידו וא"כ אע"פ שהידים הם שנים המלך א' הוא והוא נפשו ושכלו כו' שהוא חיות הידים כו' וכמ"כ אע"פ שהספי' הם יו"ד בחי' מחולקות מ"מ האא"ס המתפשט בתוכן א' הוא שהוא אור הא"ס ממש הבורא עולם ולו אנו מכוונים בקריאתינו אל אלוה כו' ושאר כל השמות הידועים לו או שכינו לו חז"ל:

ד) ואם תאמר א"כ למה נק' בשמות מחולקים ולמה נק' האור שבחסד אל ולא אלקים והאור המתפשט בגבורה נק' אלקים ולא נק' אל, כיון שהוא אור א' פשוט א"כ מ"ט יהי' התחלקות השמות כו', ועוד דא"א לומר שכל השמות הם בבחי' א' ממש, שהרי באמת שם אל מורה על המשכת חסד ממנו ית' כמ"ש אל ה' ויאר לנו וכתוב חסד אל כל היום ושם אלקים מורה על פעולת הדין, שלכן נק' ג"כ הדין בשם אלקים כמ"ש והגישו אדוניו אל האלקים וכת' אלקים לא תקלל כו' דפי' על הדין כו' כמ"ש בס' החינוך סי' ס"ט וכת' אשר ירשיעון אלקים דר"ל הדיינים כו', ואי איתא כמו שנת' למעלה שהשמות הנ"ל מורים על עצמות הבורא ממש דלאו מכל אינון מדות איהו כלל א"כ אין התייחסות פעולת החסד לשם אל יותר מלשם אלקים שהרי שני השמות מורים על עצם הבורא ממש, אך התשו' בזה הוא דאע"פ שהאא"ס המלוכש בהספי' הוא עצם א' פשוט בתכלית הפשיטות מ"מ לענין פעולתו והשפעתו בעולמות יהי' שינוי שכשמתלבש במדת חסדו ובה ועל ידה יאיר בעולמות יהי' הפעולות בחי' גלוי חסדים ורב טוב לעולמות, וכשמתלבש במדת גבורתו ובה ועל ידה יאיר בהעולמות יהי' הפעולות בחי' דינים ח"ו, ולא שיש שינוי ח"ו בעצם האור בין האור המלוכש בחסד להמלוכש בגבורה, דזה אינו כיון שהוא אא"ס ונאמר בו לא שניתי כו' אלא שהשינוי הוא בההשפעה, והיינו משום שהאא"ס אינו משפיע החיות בהעולמות כ"א ע"י הספי' הנ"ל שהן הכלים להגיע החיות אצל הנבראים, ולא שהוא ית' מצד עצמו צריך לכלים הנ"ל אלא משום שהעולמות הן בבחי' מדה וגבול מהארץ לרקיע מהלך ת"ק שנה כו' וכן קרסולי החיות ושוקי החיות כו' הן ג"כ במדה וגבול, וא"א לבע"ג לקבל החיות מאא"ס עצמו הבלתי בע"ג משום דא"כ הי' ג"כ המקבל בבחי' בלי גבול כו' וסיבת היותן בבחי' גבול הוא משום שאא"ס מחי' אותן ע"י הכלים הנ"ל שמהן בא ההגבלה וכמו שביאר זה באגה"ק ע"פ מאמר וילבש צדקה כשריון כו' ובמאמר איהו וגרמוהי כו', וכיון שכן הרי מבואר שההשפעה הנמשכת מאא"ס להעולמות ע"י הכלים הנ"ל הנק' י"ס דאצי' היא נעשי' ומתמצמצמת לפי ערך הכלי להיות בבחי' גבול ותכלית ולא כמו שהאא"ס עצמו הוא בלי גבול כו', וממילא מובן שהיא ג"כ נעשית ונשפעת כפי תמונת ומהות הכלי שעל ידה נשפעת כגון ההשפעה הנמשכת ע"י כלי החסד נהוהו ממנה ברואים המורים על מדת החסד כגון האור והמים כו' וההשפעה הנמשכת ע"י כלי הגבורה נהוהו ממנה ברואים המורים על הגבורה כגון הרקיע המבדיל כו' וכן בשאר כל המדות, והנה אע"פ שהאא"ס המלוכש במדת החסד ומשפיע השפעות מבחי' חסדים ע"י מדה זו איננו משתנה ח"ו ממהותו הפשוט להיות בבחי' מדה פרטית ח"ו מ"מ הרי לענין זה יש שינוי בין זה האור להתלבשותו בבחי' גבורה והוא במה שכשמתלבש בחסד משפיע חסדים וכשמתלבש בגבורה משפיע גבורות כו' ולכן שפיר אמרו ששם אל הוא בחסד דייקא ולא בגבורה אע"פ שכוונתנו בשם זה לבורא עולם מ"מ היינו שהכורא נק' בשם זה כשמשפיע חסדים כו' ונק' בשם אלקים כשמתלבש במדת הגבורה לעשות דין ח"ו ועד"ז הוא בחי' ש' הוי' כשמתלבש במדת רחמים לרחם עמו כו' ונמצא א"ש שהשמות יש לכל א' פעולה מיוחדת מזולתו ש' הוי' בחי' רחמים וש' אלקים

בחי' דין ושי' אל או אלוה בחי' חסד כו' ואעפ"כ בכלום הכוונה על הבורא ית' ממש: (ה) וזהו משארז"ל במ"ר פ' שמות בענין מאמר מרע"ה ואמרו לי מה שמו מה אמר להם שהי' מבקש משה שיודיענו הקב"ה את שמו הגדול, א"ל הקב"ה למשה שמי אתה מבקש לידע לפי מעשי אני נקרא פעמים שאני נק' בשם אל שדי, בצבאות, באלקים, בהוי', כשאני דן את הבריות אני נק' אלקים וכשאני עושה מלחמה ברשעים אני נק' צבאות, וכשאני תולה חטאיו של אדם אני נק' אל שדי, וכשאני מרחם על עולמי אני נק' הוי' שאין הוי' אלא מדת רחמים עכ"ל המדרש, והובא בפרדס שער ד' פ"ב, והנה ממדרש זה נ' להדיא שהשמות הם על עצמות הבורא ית' ממש כמו שאמר אני נק' אל שדי, אני נק' אלקים כו' דר"ל הוא ית' ממש, ואעפ"כ ממ"ש לפי מעשי אני נק', מובן שהשמות אלו אינן לו ית' מצד מהותו ועצמותו ממש, אלא מצד מעשיו, והיינו מצד התלבשותו בספירותיו לפעול בהן ועל ידן המעשים בעוה"ז לדון את הבריות ע"י מדת גבורתו הכלולה מחב"ד ושאר מדות הקדושות, ואז נק' הוא ית' ממש אלקים ששם זה מורה על הדין אלא שאין השם להמדת דין בלבד אלא למהו"ע ית' המתלבש בבחי' דין משא"כ המדה מצד עצמה יש לה שם אחר והוא גבורה או דין או פחד ולא נקרא אותה בשם אלקים כי איננה אלוה אלא נאצל כו', וכשהוא ית' מתלבש בבחי' נצח והוד להלחם עם הרשעים (שזהו ע"י בחי' הנצח וכמ"ש ויז נצחם על בגדי כו' וארז"ל והנצח זו בנין ירושלים כו' וגבי מלחמת עמלק כתיב ג"כ וגם נצח ישראל לא ישקר כו' כמ"ש במ"א), אז הוא ית' ממש נק' בשם צבאות ע"ש היותו מתלבש במדות הנ"ל וכמו בחי' צבא המלחמה כו', (ועוד יש ביאור פרטי בשם זה מכאאזמו"ר נ"ע וממנו יובן היטב ג"כ ענין הנ"ל בשאר השמות):

(ו) ומ"מ מובן היטב ג"כ איך שהוא ית' מצד עצמותו ממש אין שום שם שיורה עליו כי אינו נתפס בשום אות או מדה ח"ו כמ"ש כל המקובלים, ואע"פ שאמרנו שאדרבה צריך לידע איך שהשמות הנ"ל מורים על עצמותו ולא על המדות לבד, והמכוין לשמות הנ"ל על המדות בעצמן הרי הוא כאילו מתפלל לאל שאינו אלוה כלל כו', אבל הענין כדפרישית, שהרי נת' שהשמות מורים על מדות פרטיים שם אל בחסד כו', והוא ית' לאו מכל אינון מדות איהו כלל, א"כ א"א שיהי' לו ית' ממש שם פרטי, אלא דהיינו דוקא מצד מהו"ע טרם שמתלבש בספירותיו, אבל כשמתלבש בספירותיו ע"י שמצמצם אורו הגדול ית' להתלבש בספי' חסד או גבורה כו', שנמצא בהתלבשו בהן קנה לו שם ותואר פרטי כגון בהתלבשו במדת חסד נק' חסיד וחסדן ובהתלבשו במדת גבורה נק' גבור כו' ודיין כו' (הגם שאין נעשה בו ית' שינוי באמת ח"ו להיות במהות פרטי אלא שנראה כאילו הוא כן מצד פעולתו וכמ"ש בפרדס ממשל המים שבזכוכית שהגוון נעשה בהם כפי הזכוכית ואין השינוי קנוי בהם באמתת כו' ע"ש בשער ד' פ"ד) אז מצד תואר זה אנו קורין לו ית' ממש שנראה בו ית' התואר הנ"ל בשם משמות הנ"ל המורים על תואר פרטי זה אל או אלקי' כו' ואין השם להתואר ולהמדה אלא לו ית' מצד קנייתו תואר זה ומדה זו כו' וכמו ההפרש בין חסיד לחסד, שהמדה נק' חסד והאדם שקנה מדה זו נק' חסיד וכן ההפרש בין חכמה לחכם שהשכלה נק' חכמה והאדם שקנה חכמ' נק' חכם כו' ונמצא שם זה הוא להאדם ממש שאינו מהות חכמה מצד שנעשה בו תואר זה של התלבשותו בחכמה כו', וכמ"כ למעלה מצד התלבשות אורו הפשוט ית' להיות חכם בחכמה אנו קורין לו שם מן השמות המורה על החכמה והוא שם י"ה ומצד התלבשותו להיות חסיד בחסד אנו קורין לו ית' שם אלוה כו', ונמצא שם זה אינו למדת החכמה והחסד אלא למהו"ע ית', רק ששם זה נק' לו ית' כאשר צמצם פשיטת אורו הגדול להתלבש בתואר פרטי

שרש מצות התפלה פ"ו ופ"ז

ק"ז

להיות חכם בחכמה כו', ואע"פ שצמצם עצמו הרי מ"מ הוא ית' המלוכב במדת החסד הוא ממש אחדות פשוט כמו שהוא קודם הצמצום אלא שנראה בו הצמצום לענין ההנהגה וזהו לפי מעשי אני נק', אני ממש שהרי אני כמו שאני הוא קודם ההתלבשות במדה זו כו' רק שמצד ההתלבשות יכולים לקרוא לי שם אל או אלקים או הוי' כו', משא"כ כשאינו מתלבש עדיין בספירותיו אין לו שם ומדה שיוורה עליו משום דלאו מכל אינון מדות איהו כלל וכו'.

ז ועפמשנ"ת יובן הקושי' הידוע דהנה בספרי אמרו ע"פ מי כה' אלקינו בכל קראנו אליו, אליו ולא למדותיו כו', ובמ"א ארז"ל וכי אפשר לידבק בשכינה כו', אלא הדבק במדותיו כו', ועם היות כי יש לחלק בין מצות הקריאה אליו להדביקות מ"מ עדיין יקשה ממארז"ל מפני מה ישראל צועקין ואינו נענין מפני שאין יודעין לכיון בשם, דלכאורה קשה כיון שנצטוינו לקרוא אליו דהיינו למהו"ע ית' שאינו נתפס בשום אות ומדה א"כ מאי איכפת לן אם א"י לכיון בשם שהשמות ענינם בספירות ומדותיו ית' שם אל בחסד כו' שהוא למטה מטה ממהו"ע ית', והרי כל ישראל קוראי' למהו"ע ית' ממש כמ"ש אליו כו', אך הענין מובן עפמש"ל דיש הפרש גדול בין מדותיו ית' להשמות, שהמדות אע"פ שהן מיוחדים בו ית' ונק' אלהות מ"מ אינו מהו"ע ית' אלא שנאצלו ממנו וקדמם ההעדר, משא"כ שמותיו ית' שהן מורים על מהו"ע ית' ממש, ואף שאין הוראה זו על מהו"ע ית' ממש כמו שהוא קודם התלבשותו במדותיו שאז אין שום שם שיוורה עליו אלא שנתפס ברעיון הלב ובמחשבה ר"ל שיוודעים מציאותו שיש מציאות זה ולא תפיסה והשגת מהותו ח"ו דלית שום מחשבה תפיסא בי', אבל השמות הן מורים על מהו"ע ית' כשמתלבש במדותיו ונק' חכם וחסיד וגבור ודיין ורחמן כו', מ"מ עכ"ז הרי הוא מהו"ע ית' כמו שהוא בעצמותו פשוט בתכלית הפשיטות ואין השינוי בו אמיתי ח"ו כנ"ל וכיון שכן משארז"ל בספרי ולא למדותיו, ר"ל להמדות בעצמן שאינו אלוה כלל אלא נאצלים ואסור לנו להתפלל אליהן כי אין בידן להועיל לנו שהן רק כלים וכמ"ש היתפאר הגרון כו' ואפי' להתפלל אליהן שהן יעוררו רחמים עלינו לפני מהו"ע ית' אסור לנו וכמ"ש הרמב"ם בעיקר החמישי שלו שאסור לנו לשומם אמצעים ומליצים בינינו ובין הש"י אלא שיכוננו כל המחשבות לנגדו ויתרחקו מזולתו כו' (ומה"ט גמגם הגאון בעל המחבר ספר קרבן נתנאל ספ"ק דר"ה, על החרון שאומרים בנעילת יוהכ"פ, מדת הרחמים עלינו התגלגלי ולפני קונך תחנתינו הפילי, דמדקאמר ולפני קונך כו' הרי משים המדה לאמצעי בינינו ובין הבורא ית', זה אסור, ודבריו נכוחים ולפע"ד הי' ראוי לומר אב הרחמים גלגל עלינו מדת הרחמים, ותו לא), אבל מה דמשמע מרז"ל שצריך לכיון בהשמות, כמו באתה חונן צריך לכיון ש' הוי' בניקוד פתח שהוא בחכמה כו' כי פתח ל' פתיחו וגילוי והחכמ' היא ראשית הגילוי כו', אין זה בכלל הקריאה למדותיו ח"ו, רק למהו"ע ית' ממש, שהוא הנק' בשם הוי' בניקוד פתח כשמתלבש בבחי' חכמה להשפיע חכמה באבי"ע וכמאמר אתה חונן לאדם דעת כו', והאיך הוא, אם לא ע"י כלי החכמ' דאצי' שאא"ס מתלבש בה ומשפיע על ידה חכמה בכל עולם האצילות, ואח"כ מלביש השפעתו ע"י חכמה דבי"ע להשפיע החכמה בג"ע עד שמשפיע גם בעוה"ז כו', והרי החכמה דאבי"ע היא רק כגרזן ביד החוצב בו לאא"ס המשפיע על ידה וכשמשפיע

בנוכח"ן נרשם בשוה"ג: את"ל ששמו' לעצמו' איכ אמאי הן חו"ג, התשו' כי פועל העצמו' ע"י הכלים, שמו' כמו תוכן מהגדס הצטרפות עצם השכל ההיולי עם התכונה כו', האי"ש מעלת היחוד דור"ג אף שכל ההשתל' כטפה כו' לפי שהיחוד גילוי אא"ס, ריב"ש:

בה אנו קורין לו חכם בחכמה וע"ז מורה השם הוי' בניקוד פתח, ונמצא כשאומר בא"י חונן הדעת, ומכוין שם הוי' בניקוד פתח, הוא קורא אליו ית' ממש, אלא שמכוין לו ית' בהיותו מלובש בכלי החכמ' יען שאז דייקא הוא משפיע ענין ובקשה שבברכה זו וכו' משא"כ אם יכוין באתה חונן בשם הוי' בניקוד סגול שמורה על מהו"ע ית' כשמלובש בכלי החסד להשפיע חסד בעולם, הרי אז אין דרך לבקשתו שהרי ע"י כלי הנ"ל אין הא"ס משפיע חכמה כו', והגם שביד הא"ס המלובש בחסד להתלבש בחכמ' להשפיע לזה. מ"מ לזה צריך זכות גדול ועצום, משא"כ כשקורא לו ית' להשפיע לו חכמה כשא"ס מלובש במדת חכמה הוא פועל בקל יותר, וכמשל המבקש דבר מהמלך, שאם אותו הדבר שמבקש מהמלך היא אז ממש ביד המלך הוא פועל בקל יותר כגון שמבקש נדבה מהמלך בשעה שהמלך באוצרותיו וכסף וזהב לאין קץ מונח לפניו שיפעול בקל יותר משיבקש זה בשעה שהמלך עוסק באיזו ענין אחר הגם שגם אז ביכולת המלך לפנות מעסק הנ"ל וליתן לו הנדבה מאוצרותיו מ"מ לזה צריך בקשה רבה וכשיראה המלך עוצם לבבו הנאמן איך שראוי ליתן לו כו' משא"כ כשיבקש הנדבה מהמלך בשעה שהוא באוצרותיו לא ידקדק כ"כ עמו כו', וזהו ענין מארז"ל שאין יודעין לכוין בשם כו' שאם היו יודעין לכוין בשם לכוין השם המורה על מהו"ע ית' כשמתלבש באותו מדה שעל ידה צריך להתמשך בקשתם היו נענין במהרה יותר ויותר מה"ט דאמרן, ונמצא מובן שמארז"ל אליו ולא למדותיו, עם ענין לכוין בשם לא סתרי אהדי כלל, (ואמנם בחי' הדבק במדותיו ממש כמארז"ל מה הוא רחום אף אתה רחום כו' הוא ענין אחר שזהו בכלל מצות דביקות שהוא הנהגת האדם עם הבריות וגם מצות ת"ת הוא מעין זה להתדבק בחכמתו שבה שורה א"ס כו' ועוד יש בפי' אליו ולא למדותיו דהיינו למהו"ע ית' ממש כמו שהוא למעלה מהתלבשות במדותיו והוא ענין מצות ק"ש שקדמה לתפלה, ואפשר שגם בתפלה יש לכוין כן באמרו בא"י, דאתה היינו למהו"ע כמו שהוא טרם התלבשותו במדותיו, שאין שם המורה עליו רק באמרו אתה לנוכח, והוי' הוא כמו שהוא מתלבש אח"כ במדה

ההיא שבברכה ההוא שם הוי' בניקוד פתח בחכמה, ובצירי בנינה כו').

(ח) והנה במ"ש יבואר לנו ישוב נכון לקושיית הריב"ש ז"ל בתשובותיו סי' קנ"ז על המכוונים בתפלתם בענין הספירות, ומתחילה צריך אני להעתיק קצת לשונו וז"ל, ופעם א' שאלתי לו (להמקובל דון יוסף ז"ל ששבחו מאד הריב"ש איך שהי' חכם בתלמוד וחסיד גדול) איך אתם המקובלים בברכה אחת מכוונים לספירה ידועה ובברכה אחרת לספירה אחרת ועוד הכי יש אלהות לספירות שיתפלל אדם להן, וענה לי חלילה שתהי' התפלה כי אם לשם ית' עלת העלות אבל הדבר הזה כמו מי שיש לו ריב ושואל מן המלך שיעשה לו דין יבקש ממנו שיצוה אל היושב על המשפט שידין לו לא שיצוה זה אל הסוכן הממונה על האוצרות כי תהי' שאלתו בטעות, וכן אם ישאל מן המלך שיתן לו מתן לא יאמר לו שיצוה אל השופט אבל שיצוה אל הסוכן, וכן אם ישאל ממנו יין יבקש שיצוה זה לשר המשקים ואם ישאל לחם יאמר לשר האופים לא בהפך זה, כך הוא בענין התפלה שהיא לעולם לעלת העלות אלא שמכוין המחשבה להמשיך השפע לאותה ספירה המתייחסת לאותו דבר שהוא מבקש עליו כמו שתאמר שבברכת על הצדיקים יכוין לספי' הנק' חסד שהיא מדת רחמים ובברכת המינין יכוין לספירה הנק' גבורה שהיא מדת הדין והקש על זה,

בגוכ"ק נרשם בשוה"ג: בהא א"ש דלא כמ"ש בריב"ש סי' קנ"ז שיצוה לשופט כו' אלא הוא עצמו השופט כו' ולק"מ קושיי' הר"ש מקינון כי ע"י שמזכירים לו מדות אלו ומהללים אותן גורמים שיתלבש בהן וזהו ענין שא"י לכוין בשם כו'.

זה ביאר לי החסיד הנז' מכוונת המקובלים והנה טוב מאד, אמנם מי מכניס אותנו בכל זה הלא טוב להתפלל סתם לשם ית' בכונה והוא ידע באיזה דרך ישלים המבוקש כמאמר הכתוב גל על ה' דרכיך ובטח עליו והוא יעשה, וזה מה שאמר הרב הגדול רבי שמשון דקינן ז"ל שהזכרתי למעלה, אני מתפלל לדעת זה התינוק כלומר להוציא מלב המקובלים שמתפללים לספי' כו' עכ"ל. והנה בתחלה צריך לבאר קצת דברי המקובל הנ"ל, שלא יחשוב המעיין שהמשל דומה לנמשל ממש שלהמשיך השפע לאותה ספירה כו' הוא כמו שאמר במשל שמבקש מהמלך שיצוה אל הסוכן כו', לפי שלמטה במשל הסוכן או השופט הם אנשים נפרדים ולא המלך והשופט הוא הדן ולא המלך וכן הסוכן נותן המתן לא המלך אלא שהמלך מצוה כו', ואין כן למעלה בו ית' שהוא בעצמו ית' הוא הבורא הוא הדיין כו' כמו שמבואר באבות ספ"ד, ואע"פ שהדין נמשך ע"י ספי' הגבורה שאינה הבורא עצמו ית' (אע"פ שהיא אלהות כנ"ל) מ"מ אין ההמשכה מהספי' בעצמה אלא מהבורא ית' שדן ע"י ספי' הנ"ל ונמצא הוא הדיין כו' וכן הוא הנותן המתן ע"י ספי' החסד ולא כמו שבמשל הסוכן בעצמו נותן ולא המלך כו' ואין לומר דא"כ לא א"ש מ"ש כי מי שיש לו ריב כו' יבקש מהמלך שיצוה אל היושב על המשפט לא שיצוה אל הסוכן כי תהי' שאלתו בטעות, דהניחא במשל שהיושב על המשפט והסוכן הם שני אנשים נפרדים ושניהם אינן המלך ואין בכח האיש היושב על המשפט לתת מתן כו' ומש"ה כששואל שיצוה אל השני הוא שאלה בטעות, משא"כ למעלה בנמשל שהבורא ית' הוא עצמו היושב על המשפט ע"י התלבשותו בספי' הגבורה והוא עצמו הסוכן הנותן מתן ע"י החסד. וא"כ אף אם האדם שואל המתן מהמלך ממ"ה הא"ס ב"ה שיצוה אל השופט כו' האיך יקרא זה שאלה בטעות שהרי הוא ית' הוא השופט והוא עצמו הנותן מתן כו', דמ"מ כיון שהבורא ית' דרכו להשפיע המתן ע"י התלבשותו בחסד ולא ע"י התלבשותו בגבורה א"כ כששואל ממנו המתן לשישפיע לו ע"י התלבשותו בגבורה הוא טעות, והן אמת כי הבורא ית' יוכל להשפיע חסד ג"כ ע"י הגבורה כי מדותיו ית' כל א' כלולה מכולן אלא שלזה צריך זכות גדול להפך מדה"ד לרחמים כי במדת הדין דרכו לדקדק כמ"ש שמים לא זכו בעיניו כו' וארז"ל ע"פ וימהר משה מה ראה אמת ראה כו' אם לא ע"י זכות גדול ועצום משא"כ ע"י מדת החסד דרכו להטיב לרעים ולטובים כו', ואמנם קושיית הריב"ש ז"ל מי מכניס אותנו בכ"ז הלא טוב להתפלל סתם לשם ית' כו' ר"ל לעלת העלות כמו שהוא למעלה מהתלבשותו ב"ס עדיין והוא ידע באיזו דרך ישלים המבוקש אם ע"י שיתלבש בספי' החסד כו' לפי ענין בקשתו של זה והיא קושיא אלימתא לכאורה: (וליישב זה צ"ל ענין ההלל שמשבחים לו ית' כדי להמשיך עי"ז המדות מהעלם לגלוי דאל"כ הרי לאו מכל אינון מדות איהו כלל וע"י ההילול מתלבש בהן כו' וכמ"כ ע"י הזכרת השם השייך להספי' ההוא מתלבש בה ויומשך בקל יותר המבוקש כו'):

ט) אך ליישב זה צריך להקדים בקצרה משנ"ת אצלינו בענין ההלל דלכאורה תמוה וכי הוא ית' צריך לשבחים שלנו שאנחנו משבחים אותו והלא כל דיירי ארעא כלא חשיבי' וא"כ למה זה נצטוינו להודות ולהלל כו'. והגם כי יש מי שיישבו ענין זה והוא כדי לזכך נפשותינו בזה שנהיו מכירים ויודעים בטובת הש"י העודפת עלינו וכי לו ית' לבדו היכולת לשנות היש לכל אשר יחפוץ כו' וכשנזכך נפשותינו יהיו כלי מוכן לקבלת הטובה כו', עכ"ז באמת יש בזה ענין נסתר וכונה עמוקה, והוא שכבר הקדמנו שהי"ס הן כלים שבהן ועל ידן הא"ס פועל בעולמות להחיות ולבנות ולסתור ולהרוס ולנטוע כו', ובלי אמצעות הספי' א"א להעולמות להכיל ולקבל

ההארה מאא"ס בעצמו שלא יתבטלו במציאות וכמ"ש באגה"ק ע"פ וילבש צדקה כשריון כו', ואמנם מודעת זאת שבאמת לגבי עצמות אא"ס, הי"ס בטלין ממש ואפי' חכמ' שהיא ראשית הי"ס היא נחשבת כעשי' גופנית ממש לגבי עצמות א"ס ב"ה, ולזאת כדי שיתלבש האא"ס בי"ס לפעול על ידן בהעולמות הוא השפלה גדולה וכנודע ממה שפי' קדוש ה' הה"מ ז"ל ע"פ מארז"ל במקום גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו דהיינו שהתלבשות במדת גדולה הוא ספי' חסד עליון להחיות עולמות אין קץ ממש היא ענה גדולה אצלו ית' שישפיל עצמו כ"כ להתלבש במדה זו דכלא חשיבא ממש קמי', וכמ"ש במ"א שזהו פי' מי כה' אלקינו המגביהי לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ ר"ל שאא"ס הוא גבוה ורם כ"כ עד שמשפילי לראות בשמים כו' שהתלבשותו בשמים הם עולמות עליונים וי"ס דאצי' בכלל הוא השפלה אצלו ממש כמו התלבשותו בארץ דעשי' גשמיות שאצלו ית' שניהם שוים ממש, והנה בוימ"ב האיר ה' מעצמו ומאליו וצמצם אורו להתלבש בי"ס וגם אח"כ עתה יש הארה ממנו ית' בסוד שרש להתלבש בי"ס שאינו תלוי במעשה התחתונים אולם הארה זו בצמצום ועיקר האור נמשך ע"י מעשה התחתונים בסוד תוספת והיינו מטעם הנ"ל כיון שבאמת הוא השפלה גדולה כו', וזהו ענין ההלל שע"י שמשבחים לפניו פעולתו שפועל על ידי הספירות כמו שמשבחים חסדו וגבורתו וחכמתו כו' עי"ז הוא ית' נמשך ומאיר לתוך הי"ס וז"ס המ"ן הממשיך מ"ד וכמשל האדם החכם שכשמשבחים אותו איך שהוא חכם עי"ז מתעורר כח חכמתו כו' כמש"ש באריכות ולכן הלל הוא מל' הארה כמו בהלו גרו כו', וכמ"כ יובן בענין הכוונה בשם בשמ"ע שמבקשים חנונו מאתך חכמה כו' והשפעה זו צ"ל ע"י ספי' חכמה וכן רפאנו ה' ע"י מדת ת"ת ולכן צריך להמשיך תחלה התלבשות אא"ס בחכמ' ות"ת כנ"ל והיינו ע"י שמהללים לפניו ענין התלבשותו בחכמ' ובת"ת שפועל על ידן פעולות גדולות בהעולמות כמ"ש אתה חונן כו' כי אל מלך רופא נאמן כו' ועי"ז נמשך האא"ס ומתלבש בהן ולכן צריך לכוין בשם שהוא שעל ידו מתלבש באותה הספי' דהיינו הך משום שע"י פועלים ביותר התלבשות אא"ס בהספי' ואז יפעל מבוקשו בקל כו', ומעתה לק"מ קושיי' הריב"ש שהוא ית' יודע באיזו דרך ישלים כו' דודאי דבריו אמת, אבל מ"מ ע"י הכוונה בשם עדיף טפי טובא משום שזהו הדרך להמשיך אא"ס בהספי' ההוא המיוחדת לפעולה ההיא ע"י ההילול והשבח משום שבאמת השפלה גדולה הוא כו' וע"י הכוונה והשבח של הברכה נמשך האור א"ס בתוך הספי' ההיא ובה ועל ידה יפעל לו כקשתו ושאלתו:

(ו) **ועפ"י** המבואר למעלה, יצא לנו ביאור נחמד בענין היחודים העליונים שהתחלנו לדבר בהם לעיל אות ב', דהנה ידוע לכל מעיין בס' המקובלים כמו בפרדס ובכהאריז"ל איך שעיקר מגמתינו בתומ"צ ובק"ש ותפלה הוא ליחד יחודי' עליונים יחוד זו"נ או או"א, ויש כמה מעלות ומדריגות בענין היחודים ולפי מהות ומעלת היחודים כך הוא מעלת היום כמו בשבת היחוד באופן זה וביו"ט באופן אחר וכן בר"ח כו', ולכאורה אינו מובן מהו הרעש כ"כ בענין היחודים הלא נודע שכל השתלשלות העולמות הוא רק כטפה מאוקיינוס לגבי א"ס ב"ה ואפי' א"ק שהוא ראשית כל העולמות וכללותו נמשך מאא"ס ע"י צמצום עצום והוא ענין המק"פ המבואר בע"ח שנסתלק האור ונשאר רק רשימו ומאותו הרשימו הוא שרש דשרש להתהוות א"ק, ואח"כ נתצמצם א"ק וע"י הצמצום נתהוו ממנו עולמות שלמטה ממנו ואח"כ יש כמה השתלשלות עד שנתהוו או"א זו"נ כו', וא"כ מובן היטב איך שאין ערוך כלל לי"ס דאצי' הנק' או"א או זו"נ לגבי אא"ס ב"ה ויותר ממה שאין ערוך הטפה א' לגבי ים אוקיינוס כו' לפי שהים יוכלו לשער כמה טיפין יש בו משא"כ הספי' לגבי אא"ס אין

שרש מצות התפלה פ"י

ק"ט

ערוך ממש כלל, וכיון שכן לכאורה תמוה שהרי כל עיקר מגמתנו הי' ראוי להיות בהמשכת אור א"ס ב"ה עצמו ממש שממנו יתד ממנו פנה והוא עיקרא ושרשא דכולהו עלמין ואליו תכלה נפש כל חי כו' אבל מה יתן ומה יוסיף לנו כ"כ ענין היחודי' וזיווגי המדות וספי' עליונו' הגם שיהי' ע"י היחוד תוס' גלוי אור מ"מ כיון שכללות הספי' כלא ממש חשיב' ואין ערוך כלל לא"ס וא"כ איך יהי' כל עסקינו בענין הטפה א' לבד כו', והיא לכאורה קושיא עצומה ופליאה נשגבה, ועוד קשיא דבאמת מבואר בזה"ק בדוכתי טובא דיתוד י"ס עליונות נק' יחוד קוב"ה ושכינת'י'. והאיך הוא כיון שהי"ס אין ערוך ממש לגבי הבורא ית' הנק' קוב"ה או שכינת'י'. וגם צ"ל מהו החילוק בין פי' קוב"ה לשכינת'י' דלכאורה שני השמות מורים על הבורא ית' א"כ איך שייך לומר היחוד בין עצם א'. אמנם לפמש"ל יתיישב כל זה. והוא דעם היות שהיחוד הוא זיווגי המדות מ"מ הרי במדות וספי' אלו מלובש ושורה אור א"ס ממש וא"כ הרי ע"י יחוד המדות הוא יחוד וגילוי האור א"ס ממש שבאותו המדה העליונה שמאיר ומתגלה במדה שלמטה הימנה כמו ע"ד דוגמא ענין יחוד אור"ה הנה בחכמ' הנק' אבא שורה אור א"ס משום שהחכמ' היא כלי הביטול וכמ"ש הוי' בחכמ' כו' וע"י יחוד אור"ה מאיר ומתגלה האור א"ס שבחכמ' בתוך ספי' הבינה כו' ולכן נק' היחוד הזה יחוד הוי' אלקים או הוי' אהי' והנה שני השמות האלו מורים על הבורא ית' שמצד התלבשותו בחכמ' נק' הוי' ומצד התלבשותו בבינה נק' אלקי' או אהי' וע"י יחוד זה נמצא מאיר ומתייחד האור א"ס שבחכמ' הנק' הוי' עם בחי' האור שבבינה הנק' אלקים כו', וא"כ הרי מובן שמעלת היחודים הוא גלוי אור א"ס ממש ולא כדקס"ד מעיקרא שהוא זיווגי המדות לבד. ואם יאמר האומר כיון שמעלת היחודים הוא מצד המשכת האור א"ס שבי"ס א"כ מהו הצורך כ"כ ביחוד הספי' עצמן יהי' הכונה להמשיך האור א"ס עצמו כגון בענין יחוד אור"ה שרצונינו להמשיך אור א"ס בבינה שממנה יומשך אח"כ למטה כמ"ש ונהר יוצא מעדן כו' א"כ למה לנו לכיון ביחוד חו"ב שע"י החכמ' יומשך האור בבינה הי' לנו לכיון להמשיך אור א"ס בעצמו בבינה, וכן עד"ז ביחוד זו"נ שהענין שהאור א"ס המלובש בז"א יאיר ויתגלה בנוק' וממנה יומשך לנו למטה בעולמות בי"ע המקבלים ממנה. ומה צורך לנו ביחוד הז"א דוקא הי' לנו לכיון להמשיך אור א"ס עצמו בנוק' כו'. והתשובה בזה הוא דכמו שנת' למעלה שא"א להעולמות לקבל שום המשכה מא"ס עצמו בדרך גלוי אם לא ע"י הספי' משום דאל"כ יתבטלו ממציאיותן כו' כמו"כ הטביע המאציל העליון בבחי' הי"ס שהאציל שיהיו מקבלים ההארה וההשפעה זה מזה דייקא כמו עד"מ באדם יש שכל ומדות ומודו"מ. עם היות שכולן שרשן ומקורן מהנפש עצמה, מ"מ המשכת אור הנפש בתוכן הוא מתחלה בשכל ואח"כ ע"י אמצעות השכל דייקא נמשך אור הנפש בהמדות לזככן ולתקנן ולא יומשך מהנפש במדות שלא ע"י אמצעות השכל כנראה בעליל שער פרא אדם יולד ואינו יודע איך יטה מדותיו מה ירצה ומה לא ירצה אבל ע"י השכל נמשך אור הנפש לתקן המדות להתאוות דברים גדולים שראוי להתאוות עליהם ולמאוס דברים שאין ראויים הגם שמצד המדות עצמן הי' חומד אותן. ולכן הקטן ששכלו קטן מתאוה לדברים קטנים וכשמתגדל שכלו ימאוס באותן הדברים ויתאוה למה שראוי להתאוות לאהבה את ה' ולעבדו כו' וכמ"ש לפי שכלו יהולל איש כו', וכן עד"ז ע"י המדות מקבל המחשבה שא"א שיחשוב באיזו דבר בלתי שיהי' לו איזו חשק ורצון במחשבה זו ולפי המדה כך יהי' המחשבה אם הוא ענין אהבהותשוקה או כעס וקפידא או התפארות כו'. וכן הדבור מקבל ע"י המחשבה דייקא ובלתי אפשר להגיע אור הנפש בדבור אם לא ע"י אמצעות המחשבה כו', וכמ"כ עד"מ זה יובן ג"כ למעלה ענין המשכת האור א"ס בי"ס שמתחלה מאיר האור בחב"ד ואח"כ ע"י

חב"ד דייקא מקבלים המדות הנק' ז"א ואין דרך להגיע השפע במדות מבלי אמצעות חב"ד וכן ע"י ז"א נמשך אח"כ לנזק' בכחי' מחשבה ודיבור כו'. ונמצא כשצ"ל יחוד והמשכת אור א"ס במל' הנק' נזק' צ"ל ע"י אמצעות המדות עליונות הנק' ז"א שמתחלה מתלבש האור בתוכן ואח"כ על ידן נמשך בדיבור העליון הנק' מל' או במחשבה הנק' לאה. וכעד"ז יחוד והמשכת אור א"ס בנינה צ"ל ע"י החכמ' דייקא וזהו ענין יחוד אר"א ויחוד זו"ג שהוא ענין המשכת אור א"ס ע"י אמצעות זיווגי המדות כו', ונמצא שע"י יחוד זיווג המדות הנק' ז"א ונזק' מתייתדים ממש שני שמות הוי' ואדני או הוי' אלקי' שהוא בחי' התלבשות האא"ס שבמדות הנ"ל שבז"א מאיר האור בגלוי יותר ונק' הוי' ובמל' מאיר בצמצום יותר ונק' אד' אמנם ע"י זיווג המדות מתגלה בחי' הוי' באדני דהיינו שבשם א"ד שהוא בחי' צמצום ההארה להחיות נפרדים ובע"ג לאשתמודע אדון על כולא כו' יהי' שם גילוי האור א"ס ביתרון עצום מבחי' הוי' שהוא כמו שמאיר בז"א שלא ע"י צמצום כ"כ, וזהו הנק' ג"כ יחוד קוב"ה ושכינתי'. כי האור א"ס שבמל' הנק' דיבור נק' שכינתי' ע"ש ששוכן ומתלבש בעולמות התחתוני' והאור א"ס כמו שמלוכש בז"א נק' קוב"ה ע"ש שהוא קדוש ומובדל מהתלבשות זו אלא שהוא ג"כ ברוך ונמשך להאיר בגילוי באצ"י כו' ופי' יחוד קוב"ה ושכינתי' היינו גלוי אוא"ס כמו שהוא בז"א שיתגלה בכחי' הדיבור העליון עלמא דאתגליא כו'.

(א) מיהו עדיין קשה לכאורה דעם היות שהיחוד דזיווגי המדות הנ"ל הוא ממש המשכת אא"ס המלוכש במדות כו' ולא זיווג המדות לבד. עכ"ז כיון שהמדות הם רק כטפה מאוקיינוס וא"כ לכאורה האור א"ס שבתוכן נמשך ע"י הצמצום הידוע הנק' מק"פ וא"כ עדיין אינו ערוך לגבי האוא"ס עצמו שבו כל מגמתינו וחפצינו ותשוקתינו כו', אך הענין הוא כי אע"פ שהתהוות הי"ס עצמן הוא ע"י הצמצום ומק"פ הידוע מ"מ האור א"ס שמתלבש בתוכן הוא הארה מאור א"ס ממש כמו שהוא למעלה מהצמצום וה"ע הקו מהאוא"ס שנמשך אחר הצמצום וביאור ענין הרשימו והקו נת' במ"א ואמנם ענין היחודים הנ"ל הוא להמשיך הארה חדשה מאור א"ס ממש בתוספת עילוי רב לאין קץ על הארה הראשונה ויומשך ההארה למטה עד שיהי' יחוד זו"ג כו' ע"ד דוגמא. ולהבין ביאור הדברים הנה יש להקדים ענין הק"ש שלפני שמ"ע מהו, דהנה ק"ש היא הקדמה לש"ע כי בש"ע הכוונה בהמשכת אא"ס בהספירות ומהם למטה כדלעיל, ואמנם בק"ש בפסוק ראשון שמע ישראל כו' שהוא הנק' קבלת עול מלכות שמים בגמ', הענין הוא להמשיך הארה ממקורא דכולא דהיינו מבחי' עצמות האור א"ס כמו שהוא בעצמותו למעלה מעלה מהתלבשות הארתו שבי"ס שהיא מבחי' הארת הקו לבד שהקו עצמו מלוכש בא"ק והארתו מלוכש בי"ס דאצ"י כמ"ש מו"ר באגה"ק ע"פ איהו וחיהי כו', אבל בק"ש כוונתינו להמשיך הארה חדשה ממקורא דכולא ממש, ואחר שכבר נמשך הארה זו בכלל ע"י ק"ש אנו ממשיכים גלויה בפרטות בכל הי"ס ע"י ח"י ברכאן דש"ע ומשם נמשך אח"כ למטה להיות רופא חולים ומברך השנים כו', וזהו עיקר הפי' במאמר הספרי אליו ולא למדותיו דהיינו אליו ממש והוא מהו"ע ית' שלמעלה ג"כ מהארתו המלוכשת כ"ס. והיינו בק"ש שאז כוונתינו להמשיך הארה משם ממש, וביאור הדברים הנה מבואר בפע"ח שיש בכל יום ממש מעין ר"ה דהיינו כשם שבר"ה הוא חזרת הדברים לקדמותן ומשם נמשך מחדש בנין זו"ג שהם מקור חיות העולמות כו' כך ממש יש בכל יום דרך פרט והוא ענין מצות ק"ש ושמ"ע כו', והנה ידוע שבר"ה הוא בתחלה הסתלקות ועליות החיות עד המקור הראשון הוא האא"ס בעצמותו ומהותו ממש ואח"כ חוזר ונמשך משם הארה וחיות חדש ממש להיות בנין הי"ס מחדש

בא"כ והעיקר להיות בנין הנוק' שהיא מקור חיות עולמות הנפרדים, ואחר שנבנית
 בפרצוף שלם אזי נמשך הטפה בשמ"ע כו' והנה המשכת החיות מחדש מאוא"ס בר"ה
 העיקר הוא ע"י השופר כידוע ומבואר בכתבי הק' מכ"ק נ"ע ונרמז ג"כ בקצרה
 באגה"ק ד"ה לעורר את האהבה כו', וכמ"כ יובן למשכיל בבחי' המעיין זה בדרך
 פרט שככל יום, שבאמירת פסוק ראשון דק"ש (ואפשר עד בכל לבבך וי"ל דבהא
 פליגי תנאי ר"פ הי' קורא אי עד על לבבך בעמידה או פסוק ראשון לחוד עיי"ש) ע"י
 האהבה שבבחי' מאדך וידוע ג"כ שצריך למסור נפשו באחד, הנה עי"ז הוא גורם
 בחי' עליות החיות עד המקור הראשון הוא אא"ס ב"ה להמשיך משם חיות חדש
 ממש ובהיות כי המשכה זו ראשית התגלותו היא בח"ע שהיא ראשית האצילות וגם
 היא הכלי לגלוי אא"ס, לכן מבואר בפע"ח שבק"ש הוא יחוד או"א דהיינו המשכת
 החיות והאור מאא"ס בחכמ' ומשם נמשך לבינה שהן בחי' אין ויש תרין ריעין דלא
 מתפרשין כו', ונמצא שהמשכה זו ע"י המס"נ ואהבה דבכל מאדך הוא מעין ודוגמת
 המשכה הכללי' שבר"ה ע"י תקיעת שופר אלא שבר"ה הוא המשכת חיות כללי לכל
 השנה כולה שהוא כולל לכל המשכות הפרטי' שבימות השנה ובכל יום הוא ההמשכה
 בפרט לאותו יום בלבד, ואח"כ בשמ"ע נעשה ונמשך מהמשכה זו התחלקות והמשכות
 פרטיות לבנות פרצופי זו"נ שיהיו ראויים ליחוד ולזיווג והעיקר הבנין הוא בברכת אבות
 ואח"כ ג"כ באתה גבור בחי' שמאלו תחת לראשי ובאתה קדוש בחי' וימינו תחבקני
 והוא ג"כ כמו שמר"ה מתחיל בנין הנוק' בפרטו מבחי' שמאלו תחת לראשי ולכן הן
 ימי הדין ואח"כ מתחיל בחי' וימינו תחבקני מבחי' יוהכ"פ עד סוף ימות החג כידוע
 אלא שבר"ה ויוהכ"פ וסוכות הוא הבנין בכללות ואח"כ בכל יום הוא רק בנין פרטי
 לאותו היום, וכמו שמבנין הנוק' דר"ה ויוהכ"פ נעשה אח"כ היחוד והזיווג העיקרי
 בשמ"ע ואז הוא המשכת הטפה מאוא"ס ממש בבחי' מקור נשמות ישראל הנק' נוק'
 דז"א וזהו עצרת תהי' לכם כו', כמ"כ ע"י בנין זו"נ בחי' ברכאן דצלותא נמשך
 אח"כ הטפה בשים שלום והוא ההמשכה הפנימי' מאא"ס שנמשך כללות' בק"ש רק
 שנמשכ' מעילה לעילה עד שנמשכה בזו"נ אולם לא הי' אפשר להתמשך בזו"נ אם לא
 ע"י שיבנו זו"נ מתחלה בבחי' פרצוף שיהיו ראוי' להוליד, ולזה בתחלה בג"ר דשמ"ע
 הוא הבנין דזו"נ ע"י המשכת אא"ס בהם בבחי' המוחי' ואח"כ נעשה ההמשכה
 הפנימי' בשים שלום, ואח"כ מקבלים מהמשכה זו ג"כ העולמות דבי"ע, בובא לציון מקבל
 עולם הבריאה ובשיר של יום בעולם היצי' ובפטום הקטורת בעשי', נמצא שנמשך גלוי
 החיות והמשכה החדשה מאור א"ס ממקורא דכולא בכל יום עד שנמשך ג"כ בבי"ע
 ממש ובכל פרטי הנבראים שבהם שמתחדש בהם החיות בכל יום וכמ"ש בכל יום
 יהיו בעיניך כחדשים כו' וכ"ז הוא ע"י ק"ש ושמ"ע ושאר סידור התפלה:

(יב) **ולהבין** זה בפרטות בעזה"י, הנה יש להקדים מ"ש בפע"ח שפרשה ראשונה דק"ש
 יש בה ש' מ"ב כנגד מ"ב תיבין שמואבת עד ובשעריך, ופי' והי' אם
 שמוע יש בה ש' ע"ב כנגד ע"ב תיבין שמוהי' עד ושמתם כו' ולכאורה תמוה בהיות
 ידוע דפי' שמע והי' הן חו"ג וא"כ כיון ששמע הוא חסד איך שייך בו שם מ"ב שהוא
 מבחי' גבורה דמש"ה כל העליות הוא ע"י שם מ"ב משום שמבחי' הגבורה בא סיבת
 העליה וההסתלקות כמו שטבע האש לעלות למעלה, וכן והי' אם שמוע שהוא בחי'
 גבורה דלכך נא' בפרשה זו וחרה אף הוי' כו' איך שייך בו שם ע"ב שהוא חסד שהוא
 בגי' ע"ב וכידוע, ומה ששמענו התירוץ ע"ז הוא דאחליפו דוכתייהו אור החסד בכלי
 הגבו' ואור הגבו' בכלי החסד כמ"ש בזהר ובע"ח, והנה כפי' שמע האור הוא מבחי' גבורה
 ולכן השם הוא מ"ב שהשם הוא בחי' האור כנ"ל באותיות הקודמי' באריכות, ואמנם הכלי